

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ПРАВОВІ ПИТАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ
СПОСТЕРЕЖЕНЬ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Гідрометеорологія

Спеціальність: 103 – Науки про Землю

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: асистент кафедри географії України та регіоналістики,
к.геогр.н., Настюк Микола Григорович

Профайл викладача:

[http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[1594\]\[caf_pers_id\]=2102&commands\[1594\]=item](http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[1594][caf_pers_id]=2102&commands[1594]=item)

Контактний телефон: +38097 8439368

E-mail: m.nastiyk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5973>

Консультації:

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	вівторок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	вівторок	14.00-15.00
Очні консультації (за попередньою домовленістю)	понеділок	До 13.00
	вівторок	15.00-16.00
	середа	До 13.00
	четвер	До 13.00
	п'ятниця	Не проводяться

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни):

Вивчення дисципліни «Правові питання гідрометеорологічних спостережень» спрямоване на отримання студентами загальних уявлень щодо гідрометеорологічної діяльності в Україні. Даний курс дозволить сформувати у студентів знання про гідрометеорологічну службу в Україні та правові основи гідрометеорологічних спостережень.

2. Мета навчальної дисципліни:

Сформувати у студентів систематизовані знання і розуміння загальних правових, економічних, соціальних та організаційних засад гідрометеорологічних спостережень в Україні.

3. Завдання курсу:

- розкрити студентам правові засади гідрометеорологічної діяльності;
- ознайомити студентів з структурою гідрометричної служби;
- навчити студентів розуміти державного регулювання гідрометеорологічної діяльності;
- показати основні перспективи розвитку гідрометеорологічних спостережень;
- ознайомлення з фінансуванням та матеріально-технічним забезпеченням гідрометеорологічних спостережень;
- вивчення нормативно-правових актів, що регулюють гідрометеорологічні спостереження в Україні.

4. Пререквізити: вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння курсів загальна гідрологія і методи гідрометеорологічних вимірювань, основи метеорології та фізика атмосфери, правознавство, економіка гідрометеорологічного забезпечення господарства в Україні.

5. Результати навчання:

знати:

- Структуру та підпорядкування гідрометеорологічної служби в Україні;
- Нормативно-правові акти що регламентують гідрометеорологічну діяльність в Україні.

вміти:

- Аналізувати процес виконання гідрометеорологічних спостережень;
- Орієнтуватись у питаннях правових основ гідрометеорологічної діяльності;
- Розуміти процес фінансування гідрометеорологічної діяльності.

В процесі вивчення курсу студент повинен:

- *Застосовувати у вирішенні професійних завдань базові знання з гідрологічних та метеорологічних дисциплін - ПРН 16.*
- *Застосовувати у професійній діяльності загальні та спеціальні гідрологічні теоретичні моделі та практики - ПРН 17.*
- *Застосовувати у вирішенні професійних завдань міжсекторального характеру знання основних тенденцій розвитку гідрометеорологічної науки і освіти - ПРН 19.*

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

- *ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.*
- *ЗК 08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.*
- *ЗК 11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.*

Фахових:

- *ФК 01. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.*
- *ФК 09. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.*
- *ФК 10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.*

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: Правові питання гідрометеорологічних спостережень												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	4	120	2	30			30	60		залік
Заочна												

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Правове регулювання гідрометеорологічних спостережень												
Тема 1. Вступ. Правові питання гідрометеорологічної діяльності.	14	4		4		6						
Тема 2. Встановлення охоронних зон для об'єктів гідрометеорологічних спостережень.	10	2		2		6						
Тема 3. Правове регулювання метеорологічних спостережень та метеорологічного обслуговування.	10	2		2		6						
Тема 4. Реалізація державного обліку поверхневих вод.	14	4		4		6						
Тема 5. Регулювання метеорологічної діяльності у гідрометеорології.	12	3		3		6						
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	15		15		30						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Гідрометеорологічна діяльність в Україні.												
Тема 6. Структура та підпорядкування гідрометеорологічно	16	4		4		8						

служби в Україні. Державна система гідрометеорологічних спостережень.												
Тема 7. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення гідрометеорологічних спостережень.	14	4		4		6						
Тема 8. Перспективи розвитку національної гідрометеорологічної служби.	16	4		4		8						
Тема 9. Міжнародне співробітництво у сфері гідрометеорології.	14	3		3		8						
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	15		15		30						
Усього годин	120	30		30		60						

6.2.1 Тематика індивідуальних завдань

1.	Відповідальність за порушення у сфері гідрометеорології.
2.	Водний кодекс України.
3.	Повітряний кодекс України.
4.	Вимоги щодо гідрометеорологічних спостережень.
5.	Класифікація гідрометеорологічної мережі.
6.	Державна система моніторингу довкілля.
7.	Метеорологічне обслуговування авіації.
8.	Гідрометеорологічне забезпечення та обслуговування.
9.	Порядок здійснення державного моніторингу вод.
10.	Здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря.
11.	Державна програма матеріально-технічного переоснащення національної гідрометеорологічної служби.
12.	Сучасні можливості вдосконалення гідрометричних спостережень.

6.2.2 Самостійна робота

1. Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій.
2. Положення з гідрометеорологічного забезпечення Збройних Сил України.
3. Надання платних послуг підрозділами Державної служби з надзвичайних ситуацій.
4. Участь України у діяльності Всесвітньої метеорологічної організації.
5. Порядок взаємодії гідрометеорологічної служби з іншими організаціями.
6. Порядок взаємодії між структурними підрозділами гідрометеорологічної служби.
7. Значення гідрометеорологічних спостережень для авіації.
8. Правове регулювання космічної метеорології.
9. Ведення державного водного кадастру.

6.2.3 Теми лабораторних занять

1. Правові питання гідрометеорологічної діяльності.
2. Встановлення охоронних зон для об'єктів гідрометеорологічних спостережень.
3. Правове регулювання метеорологічних спостережень та метеорологічного обслуговування.
4. Реалізація державного обліку поверхневих вод.

5. Державна система гідрометеорологічних спостережень.
6. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення гідрометеорологічних спостережень.
7. Перспективи розвитку національної гідрометеорологічної служби.
8. Міжнародне співробітництво у сфері гідрометеорології.
9. Регулювання метеорологічної діяльності у гідрометеорології.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є залік.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих тестів та вправ на логічне мислення; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати залік і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати іспит з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання заліку.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка: національна та ECTS	Критерії оцінювання
90-100	Зараховано A	Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
80-89	Зараховано B	Студент повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
70-79	Зараховано C	Студенту розкрив теоретичні питання, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.
60-69	Зараховано D	Студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння матеріалу.

50-59	Зараховано Е	Студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі.
35-49	Незараховано FX (з можливістю повторного складання)	Студенту не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.
0-34	Незараховано F (з обов'язковим повторним курсом)	Студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі.

Розподіл балів, які отримують студенти за кожен елемент

Поточне оцінювання (аудиторна (лекційний матеріал і лабораторні роботи) та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
8	4	4	6	8	8	8	8	6		

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Водний кодекс України. Кодекс України про надра. Лісовий кодекс України. Повітряний кодекс України / Видавництво: Право 2022. – 294 с.

8.2. Допоміжна

1. Екологічне право України. Загальна частина: навч. посіб.; / за ред. В.І. Курила /В. В. Курзова, А.І. Берлач, В.І. Курило та ін. – К.: Алерта, 2015. – 620 с.
2. ДСТУ ISO 10012:2005 Системи керування вимірюванням. Вимоги до процесів вимірювання та вимірювального обладнання (ISO 10012:2003, IDT)
3. Мілімко Л.В., Артеменко О.В. Екологічне право України / Мілімко Л.В., Артеменко О.В. / Навчальний посібник. – К.: Компрінт, 2015. – 288 с.

9. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws> – система Верховної Ради України щодо пошуку нормативно-правових актів.
2. <https://menr.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України
3. <https://www.kmu.gov.ua/ua> - Урядовий портал
4. <http://www.ecoleague.net/index.php> – Офіційний веб-сайт Всеукраїнської неурядової громадської організації «Всеукраїнська екологічна ліга»
5. <http://www.meteo.gov.ua/> - Офіційний веб-сайт Українського гідрометеорологічного центру
6. <https://dsns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.